

Mūzeja gariņš stāsta

34. Nākotnes Nama un Mūzeja pamati un balsti

Tas bija savādi pacilājošs brīdis. Uz galdiņa blakus lielai javas bļodai bija izvietotas ķelles un cimdi. Piemiņas ķivere ar Birkerta vārdu, viņu pieminot, pa vidu. Nezin kam bija ienācis prātā atskaņot Vāgnera Lohengrīna 3. cēliena prelūdiju. Tā nu marša ritmā valdes priekšsēdis skrūvēja ciet kapsulu ar vairāk nekā Nākotnes Nama 1000 ziedotāju vārdiem, ar viņa paša, Mūzeja tēva Pauļa Lazdas un "Valsts nekustamo īpašumu" vēstījumiem un jaunāko Mūzeja apkārtrakstu. Par Gunāra Birkerta galvā ieņemtā Nākotnes Nama iznēsāšanu pēc 17 gadu grūtniecības gadiem viņam bija dots pēdējais gods guldīt kapsulu vecās ēkas dziļā pagraba betona balstā, kas veidos daļēju jaunās piebūves sienu. Vēl arvien Vāgneram skanot, viņš to ielaida betona balstā izurbtā caurumā un uzmeta trīs ķelles cementa javas. Kā trīs sauļas smilšu kapsulas kapā, man ienāca prātā. Vai tas bija žests – kā darbu noslēdzot un ķelli noliekot? Kultūras ministre Dace Melbārde sekoja šim žestam ar trim ķellēm javas, un šī simboliskā rīcība, liekas, pielipa arī citiem kapsulas apbedītājiem.

Kā jau pienākas, pirms ceremonijas bija runas. Izrādījās, ka manuskripts, ko biju atradis valdes priekšsēža papīrgrozā, gandrīz vārdu pa vārdam saskanēja ar viņa vēstījumu nākotnes Latvijas cilvēkam, kas tika apglabāts kapsulā. Mūzeja direktors atgādināja Mūzeja ēkas sarežģīto tapšanas vēsturi, jau sākot ar prezidenta Ulmaņa ieceri šai vietā celt varenu rātsnamu. Viņš pieminēja ziedotājus un, vārdā pieminot, pateicās tiem daudzajiem, kas bija atbalstījuši Mūzeju un Nākotnes Nama tapšanu. Runāja Kultūras ministre, runāja Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrs, runāja "Valsts nekustamo īpašumu" valdes priekšsēdis un Skonto būves pārstāvis. Teica, sveica un solīja, ka drīz urbšot pāļus un spāru svētkus varēšot svinēt pavasarī, bet nams būšot gatavs – pēc gada. Cieti.

Tas nu noticis, un visi var par to pārliecināties Mūzeja mājas lapā. Tai pašā laikā – tāda kā atvieglojuma, kā atslābuma sajūta. Arī man. Valdes priekšsēdis pie šampanieša glāzes Mūzejā prasīja direktoram – vai atradīšoties zelta zirgs, ar ko uzjāt stikla kalna galā. Laikam jau zīmējoties uz Birkerta Gaismas pili otrā Daugavas krastā. Labi nu, ka Nākotnes Nams nav ne tuvu tik augsts, taču darbs nebūs viegls, un būs vajadzīga uzmundrinoša un tālredzīga vadība, lai viss veiktos. Zelta zirgs, bet ar kuŗa Baltā tēva burvības vārdiem? Bet varbūt bez.

Labi, ka tam visam ir laika gaitā uzkrātie līdzekļi kā pats svarīgākais pamats un balsts. Tāpēc arī Mūzeja sabiedrisko attiecību dāmas Līga un Inese ir nolēmušas pašiem lielākajiem Mūzeja ziedotājiem, ne tikai tiem, kuŗu vārdi guldīti kapsulā, teikt sevišķu paldies par viņu ieguldījumu un aicināt viņus palīdzēt arī turpmāk. Šie ir 59 individuālie ziedotāji, kuŗi ziedojuši vismaz 7000 eiro vai, apaļos skaitļos, 10 000 ASV dolāru. Īstais šādu ziedotāju saraksts ir gandrīz trīsreiz gaŗāks: 172. No tiem 47 ir tādi, kam tagad var pateikties tikai viņus pieminot. Tie ir novēlējumi un ziedojumi no labvēļiem. kuŗi jau aizgājuši mūžībā. Un tad vēl 66 organizācijas! Iespaidīgi, bet man liekas, ka ne tikai lielie betona balsti pelnījuši paldies.

To pelnījuši visi, arī mazie smilšu un grants graudiņi, kas balstus veido. Kopā Mūzejam ziedojuši 6880. Tas nozīmē, ka šo graudiņu ir ļoti daudz un līdz otras kapsulas guldīšanai Nākotnes Nama vestibilā to būs vēl daudz vairāk. Kad tas notiks, es gan vēlētos, kaut neskanētu pompozā Vāgnera mūzika, bet Pēterā Vaska veltījums Nākotnes Namam. Kaut kas kā Bēthovena "Weihe des Hauses," bet Latvijas Okupācijas mūzeja un paša Vaska garā. Gariņam taču tā vēlēties atļauts, vai ne? Un šādi vēlējumi reizēm pat piepildās.

Par kapsulas guldīšanas ceremoniju varat lasīt šeit:

<http://okupacijasmuzejs.lv/lv/aktualitates/nakotnes-nama-pamatos-iemureta-kapsula-ar-ziedotaju-vardiem-632/>

Nākamais gariņa stāsts būšot no Beļģijas pilsētas Zedelgemas Brīvības laukuma (*Brivibaplein*), kur 23. septembrī atklās Kristapa Gulbja veidoto pieminekli Latvijas stāvstrops brīvībai." Tas piemin Zedelgemas gūstekņu nometnē 1945./46. gada ziemā ieslodzītos latviešu karavīrus un daudzina Latvijas brīvību, ar kuŗu sirdīs viņi pārvarēja pazemojumu, badu un izmisumu.

Ar ziedojumu nodrošināts publicitātes projekts